

स्थानीय राजपत्र

चामुण्डाविन्द्रासैनी नगरपालिकाद्वारा प्रकाशित

खण्ड २ (संख्या १) कार्तिक १४ गते २०७५ साल

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ को उपदफा (१) बमोजिम चामुण्डा विन्द्रासैनी नगरपालिकाको नगर कार्यपालिकाले बनाएको तल लेखिए बमोजिमको कार्यविधि सर्वसाधारणको जानकारीका लागि प्रकाशन गरिएको छ ।

भाग-२

अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचय-पत्र वितरण कार्यविधि - २०७५

प्रस्तावना :

नेपालको संविधान, अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धि ऐन, २०७४ तथा संयुक्त राष्ट्र संघले पारित गरी नेपाल सरकारले हस्ताक्षर समेत गरिसकेको अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धि महासन्धि -२००६ (convention on the rights of persons with disabilities-CRPD) को उद्देश्य, मर्म र भावना बमोजिम अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचय-पत्र वितरण कार्यविधि बनाउन वाञ्छनिय भएकोले,

अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धि ऐन, २०७४ को दफा ६१ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी चामुण्डा विन्द्रासैनी नगरपालिकाले यो कार्यविधि बनाई लागु गरेको छ ।

परिच्छेद -१

प्रारम्भिक

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ** : (१) यस कार्यविधिको नाम “अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचय-पत्र वितरण कार्यविधि - २०७५” रहेको छ ।

(२) यो कार्यविधि तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. **परिभाषा** : विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा,

क) “ऐन” भन्नाले अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धि ऐन, २०७४(पहिलो संशोधन २०७५ सहित) सम्भन्तु पर्दछ ।

ख) “नगर पालिका” भन्नाले चामुण्डा विन्द्रासैनी नगरपालिका सम्भन्तु पर्दछ ।

ग) “वडा कार्यालय” भन्नाले चामुण्डा विन्द्रासैनी नगरपालिका सबै वडा कार्यालय सम्भन्तु पर्दछ ।

घ) “प्रमुख” भन्नाले चामुण्डा विन्द्रासैनी नगरपालिकाको प्रमुख सम्भन्तु पर्दछ ।

ङ) “उपप्रमुख” भन्नाले चामुण्डा विन्द्रासैनी नगरपालिकाको उपप्रमुख सम्भन्तु पर्दछ ।

च) “प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत” भन्नाले चामुण्डा विन्द्रासैनी नगरपालिकाको प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत सम्भन्तु पर्दछ र सो शब्दले निमित्त प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतलाई समेत जनाउँदछ ।

खण्ड २ (संख्या १) कार्तिक १४ गते २०७५ साल

छ) “वडा अध्यक्ष” भन्नाले चामुण्डा विन्द्रासैनी नगरपालिकाका सबै वडाका वडा अध्यक्ष सम्भन्तु पर्दछ ।

परिच्छेद - २

उद्देश्य र मापदण्ड

३. **उद्देश्य** : यस कार्यविधिको उद्देश्य देहाय बमोजिम रहेका छन् ,

क) विभिन्न प्रकारका अपाङ्गता भएका नागरिकहरूको पहिचान गरी उनीहरूलाई सेवा सुविधामा पहुँच स्थापित गर्न, त्यस्ता सेवा सुविधाहरूको लागि योजना निर्माण गर्न र स्थानीय तह देखिनै विभिन्न प्रकृतिका अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको वर्गिकृत लगत राख्न सहज तुल्याउने ,

ख) अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धि ऐन र अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धि अन्तराष्ट्रिय महासन्धि (ऋचएम) २००६ मा नेपाल सरकारले जनाएको प्रतिवद्धता बमोजिम अपाङ्गता भएका व्यक्तिलाई प्राथमिकताको आधारमा सेवा सुविधाहरू उपलब्ध गराउन सहज बनाउने

ग) अपाङ्गताको प्रकृति, वर्गिकरण र अवस्थाका आधारमा अपाङ्गता भएका व्यक्तिले पाउने सेवा, सुविधा र अवसरको प्राथमिकीकरण गर्न सहयोग गर्ने ।

४. **मापदण्ड** : अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धि ऐनको अनुसूचीमा प्रकृतिका आधारमा अपाङ्गतालाई दश प्रकारमा वर्गिकरण गरिएको छ । अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धि ऐनको अनुसूचीमा उल्लेखित गाम्भीर्यताको आधारमा गरिएको अपाङ्गताको वर्गिकरण गरी देहायका चार समूहका परिचय पत्र वितरण गरिनेछ ।

क) पूण अशक्त अपाङ्गता : तल उल्लेखित अवस्थाका व्यक्तिहरूलाई “क” वर्गको परिचय पत्र उपलब्ध गराईनेछ ,

१) व्यक्तिको शारीरिक, मानसिक वा इन्द्रिय सम्बन्धि प्रणालीहरूमा भएको क्षेति र यसले ल्याएको कार्यगत विचलनको अवस्था असाध्य गम्भिर भई अरुको सहयोग लिएर पनि दैनिक जीवन सम्पादन गर्न असाध्यै कठिन हुने व्यक्ति,

२) सामान्य भन्दा सामान्य दैनिक क्रियाकलापहरू पनि स्वयं गर्न नसक्ने र अन्य व्यक्तिको सहयोग आवश्यक पर्ने, तीव्र बौद्धिक अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू, तीव्र रूपमा अटिज्म प्रभावित व्यक्ति, पूर्ण रूपमा श्रवणदृष्टिविहिन व्यक्तिहरू,

३) दुई वा सो भन्दा बढि प्रकृतिका शारीरिक, मानसिक वा इन्द्रिय सम्बन्धि क्षेति भई सबैजसो दैनिक क्रियाकलापहरू अन्य व्यक्तिकै सहयोगमा गर्नुपर्ने अवस्थाका व्यक्तिहरू,

४) निरन्तर रूपमा सघन हेरचाह (स्याहार सुसार) को आवश्यक परिरहने शारीरिक अपाङ्गता भएका व्यक्ति वा मनोसामाजिक अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू ।

ख) अति अशक्त अपाङ्गता : तल उल्लेखित अवस्थाका व्यक्तिहरूलाई “ख” वर्गको परिचयपत्र उपलब्ध गराईनेछ जुन नीलो पृष्ठभूमिमा जारी गरिनेछ ।

१) शारीरिक, मानसिक वा इन्द्रिय सम्बन्धि क्षेति वा विचलन भएतापनि निरन्तर वा अधिकांश समय सहयोगी, दोभाषे वा मानव पथपदर्शक आदीको सहयोगमा आफ्नो दैनिक क्रियाकलापहरू लगायत हिडडुल र संचार गर्न कठिनाई हुने व्यक्तिहरू,

२) मष्तिस्क पक्षघातमा चोटपटक वा पक्षघात, हेमोफिलिया, मांसपेशी सम्बन्धि समस्या वा विचलन लगायत अन्य विभिन्न कारणले शरीरको ढाड, हात, गोडा, कम्मर आदीले काम गर्न नसकी दैनिक आवागमनको लागि हवीलचियर प्रयोग गर्नुपर्ने अवस्थाका व्यक्तिहरू,

३) दुबै हात कुमदेखि वा पाखुरादेखि मुनी पुरै नचल्ने वा गुमाएका, विभिन्न कारणले दुबै हात र गोडा गुमाएका वा नचल्ने, कम्मरभन्दा मुनीको भाग गुमाएका वा नचल्ने, दुबै गोडा पूण क्रियाशिल नभई बैसाखीको प्रयोग गर्ने व्यक्तिहरू,

- ४) दृष्टिविहिन र पूर्ण दृष्टिविहिनको परिभाषा अर्न्तगत पर्ने व्यक्तिहरु,
 ५) संचारको लागि निरन्तर दोभाषे आवश्यक पर्ने पूर्ण रुपमा कान सुन्न नसक्ने(बहिरो), दैनिक जीवनका क्रियाकलापहरु स्वयं गर्न नसक्ने, सिकाईमा समस्या भएका बौद्धिक अपाङ्गता वा अटिज्म भएका व्यक्तिहरु, निरन्तर अरुको सहयोग लिइरहनुपर्ने बहुअपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु।
 ग) मध्यम अपाङ्गता : तल उल्लेखित अवस्थाका व्यक्तिहरुलाई पहिलो पृष्ठभुमीमा "ग" वर्गको परिचय पत्र उपलब्ध गराईनेछ।
- १) कृतिम अङ्ग, क्यालीपर, विशेष प्रकारका जुता जस्ता सहायक सामग्रीको प्रयोगबाट सामान्य हिंडडुल गर्न लगायत दैनिक जीवनका क्रियाकलापहरु स्वयं गर्न सक्ने,
  - २) विभिन्न कारणले घुँडा मुनीको अङ्गमा मात्र प्रभाव परेको तर सहायक सामग्रीको प्रयोग नगरी पनि सामान्य हिंडडुल गर्न सक्ने,
  - ३) कुम वा पाखुरा भन्दा मुनी एक हात गुमाएका वा हात नचल्ने वा हातले गर्ने काम गर्न नसक्ने,
  - ४) दुबै हातको हत्केलाभन्दा मुनीका कम्तिमा बुढि औंला र चोरी औंला गुमाएका,
  - ५) दुबै गोडाका कुर्कुच्चाभन्दा मुनीको भाग नभएका तर सामान्य हिंडडुल गर्न सक्ने,
  - ६) मेरुदण्डमा समस्या भई ढाड कुप्रिएको,
  - ७) सिकाईमा ढिलाई भएका दैनिक क्रियाकलाप स्वयं गर्न सक्ने बौद्धिक अपाङ्गता र अटिज्म भएका व्यक्तिहरु,
  - ८) श्रवणयन्त्रको प्रयोगबाट वा ठूलो आवाज मात्र सुन्न सक्ने सुस्त श्रवण व्यक्तिहरु,
  - ९) शल्यक्रियाबाट स्वरयन्त्र भिकी घाँटीको नलीबाट मात्र बोल्नुपर्ने अवस्था भएका व्यक्तिहरु
  - १०) ओठ तालु फाटेको कारण बोली अस्पष्ट भएका व्यक्तिहरु,
  - ११) बोल्दा अडिक्ने, शब्द वा अक्षर दोहोर्नुपर्ने समस्या तीब्र भएका भकभके व्यक्तिहरु,
  - १२) तीन फिट भन्दा मुनीका होचापुड्का व्यक्तिहरु,
  - १३) चस्मा र श्रवणयन्त्र दुबै प्रयोग गर्ने श्रवणदृष्टिविहिन व्यक्तिहरु, लेन्स वा म्याग्रीफायरको प्रयोगले मात्र पढ्न सक्ने न्यून दृष्टियुक्त व्यक्तिहरु,
  - १४) अनुवशिय रक्तश्राव(हेमोफेलिया) सम्बन्धि समस्या भई दैनिक हिंडडुलमा कठिनाई हुने व्यक्तिहरु,
  - १५) मानसिक वा मनोसामाजिक अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु।
- (घ) सामान्य अपाङ्गता : तल उल्लेखित अवस्थाका व्यक्तिहरुलाई सेतो पृष्ठभुमीमा "घ" वर्गको परिचयपत्र उपलब्ध गराईनेछ।
- १) शारीरिक, मानसिक वा इन्द्रिय सम्बन्धि सामान्य विचलन भएका तर दैनिक जीवनका क्रियाकलापहरु स्वयं गर्न सक्ने,
  - २) हात वा खुट्टा केही छोटो भएका, एक हातको हत्केला भन्दा मुनी नचल्ने वा गुमाएकमा, एक हातको हत्केलाभन्दा मुनीका कम्तिमा बुढी औंला र चोरी औंला गुमाएका वा दुबै हातको हत्केलामुनिका कम्तिमा बुढी औंला र चोरीऔंला गुमाएकमा व्यक्तिहरु,
  - ३) ठूलो अक्षर पढ्न सक्ने न्यून दृष्टियुक्त व्यक्तिहरु,
  - ४) दुबै गोडाको सबै औंलाका भागहरु नभएका,
  - ५) श्रवणयन्त्र लगाई ठूलो आवाज सुन्ने तर बोली स्पष्ट भएका सुस्त श्रवण व्यक्तिहरु।

परिच्छेद - ३

परिचय पत्र ढाँचा र समन्वय समिति

५. अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको परिचय पत्रको ढाँचा : परिचय पत्र वाहक व्यक्तिको व्यक्तिगत विवरण स्पष्ट खुल्ने गरी नागरिकता प्रमाण पत्रको ढाँचामा यस कार्यविधिको अनुसूची -२ बमोजिम

एकापट्टी नेपाली भाषामा र अर्को पट्टी अंग्रेजी भाषामा लेखिएको दफा (४) मा उल्लेखित मापदण्ड अनुसार एक पृष्ठको परिचय पत्र गाम्भीर्यता आधारमा गरिएका चार वर्गका अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुलाई चार फरक फरक रङ्गमा उपलब्ध गराईनेछ।

६. समन्वय समिति सम्बन्धि व्यवस्था : (१) अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धि ऐन, २०७४ को दफा ४२ अनुसार अपाङ्गता परिचय पत्र वितरण गर्ने समेत कार्यका लागि नगरपालिकामा देहाय बमोजिमको एक समन्वय समिति रहनेछ,

- क) नगरपालिकाको उपप्रमुख - संयोजक
 ख) नगरपालिकाको महिला सदस्य मध्यबाट नगरपालिकाले तोकेको महिला सदस्य

- सदस्य
 ग) नगरपालिका भित्र रहेका माध्यामिक विद्यालयका प्रधानाध्यापक मध्य नगर प्रमुखले तोकेको व्यक्ति -सदस्य
 घ) नगर प्रमुखले तोकेको स्थानीय स्वास्थ्य चौकी वा अस्पतालको चिकित्सक -सदस्य
 ङ) स्थानीय प्रहरी कार्यालय प्रमुख- सदस्य
 च) नगर प्रमुखले मनोनित अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको हक हितमा काम गर्ने संस्थाको प्रतिनिधि -सदस्य
 छ) समन्वय समितिले मनोनित गरेको नगरपालिका भित्रका अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु मध्यबाट एक जना महिला सहित तीन जना- सदस्य
 ज) नगरपालिकाको सम्बन्धित शाखा हेर्ने कार्यालयको प्रमुख - सदस्य
 झ) नगरपालिकाको उपप्रमुखले तोकेको नगरपालिकाको कर्मचारी - सदस्य

(२) समन्वय समितिले अपाङ्गता परिचय पत्र वितरणका लागि सिफारिस गर्ने कामका साथै ऐनको दफा ४३ (च) बमोजिम परिचय पत्र सम्बन्धि कानूनी, संरचनागत तथा अन्य सुधार गर्नुपर्ने विषयमा प्रदेशको सामाजिक विकास मन्त्रालय, महिला, बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिक मन्त्रालय लगायत सम्बन्धित निकायमा लेखि पठाउनु पर्दछ।

परिच्छेद - ४

परिचय पत्र वितरण सम्बन्धि व्यवस्था

७. परिचय पत्र वितरण प्रकृया सम्बन्धि व्यवस्था : अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुलाई देहाय बमोजिमको प्रकृत्यामा परिचय पत्र वितरण गरिनेछ,

- क) अपाङ्गता भएका व्यक्तिको स्थायी ठेगाना भएको नगरपालिकाको वडा कार्यालयमा अपाङ्गता भएका व्यक्ति स्वयं निजका अभिभावक वा संरक्षकले अनुसूची १ बमोजिमको ढाँचामा परिचय पत्र प्राप्तिका लागि सबै पुष्ट्याई गर्ने कागजातहरु २ प्रति समावेश गरी निवेदन दिनुपर्नेछ।
 ख) दरखास्तमा आफ्नो नाम, स्थायी ठेगाना, उमेर, अपाङ्गता खुलेको लिखित प्रमाणित प्रतिलिपि, पासपोर्ट साईजको (सम्भव भएसम्म अपाङ्गता देखिने गरी खिचिएको) फोटो, असक्तताको गाम्भीर्यता अवस्था र शरीरका अंगहरुले गर्ने काममा आएको समस्या वा दैनिक क्रियाकलापमा हुने सिमितताहरुको विवरण संलग्न हुनुपर्ने छ। यस प्रयोजनको लागि जन्मदर्ता प्रमाणपत्र वा नागरिकताको प्रमाणपत्र वा जग्गा धनी प्रमाणपत्र वा शैक्षिक योग्यताको प्रमाणपत्र वा मतदाता परिचय पत्र वा अपाङ्गताको आधारमा कुनै जागिर गरिरहेको भए नियुक्ति पत्र वा त्यो संस्थाले दिएको प्रमाण वा जि.प्र.का. मा दर्ता भएका अपाङ्गता सम्बन्धि कार्य गर्ने संघसंस्थाले गरेको सिफारिस मध्य कुनै एक वा यस्तै विश्वस्त हुन सक्ने आधार दिने अन्य प्रमाणित लिखितलाई आधार मानिने छ।
 ग) रित पुगी आएको निवेदनमा वडा कार्यालयले निवेदन प्राप्त भएको मितिले बढिमा ३ दिन

- भिन्न निवेदकले पेश गरेका कागजातहरूको एक प्रति कार्यालयमा राखि वडा कार्यालयको सिफारिस सहित एक प्रति नगरपालिकामा पठाउनु पर्दछ ।
- घ) सम्बन्धित व्यक्तिले पेश गरेको निवेदन उपर कुनै कागजात वा प्रमाण नपुगी परिचयपत्रका लागि सिफारिस गर्न उपयुक्त नदेखिएमा सो व्यहोरा निवेदकलाई ३ दिन भित्रमा जानकारी दिनु पर्ने छ ।
- ङ) वडा कार्यालयले सिफारिस गर्न नसकिने भनी दिएको जानकारी निवेदकलाई चित्त नबुझेमा सुचना पाएको १५ दिन भित्रमा नगरपालिकाको कार्यालयमा निवेदन दिन सक्नेछ ।
- च) यसरी प्राप्त भएको निवेदन समेत समावेश राखि नगरपालिकाको समन्वय समितिको बैठकमा पेश गर्नु पर्दछ । निवेदकले पेश गरेका कागजात र अन्य सम्भाव्य तथ्य प्रमाणका आधारमा निजले परिचय पत्र पाउने देखियो भनि समन्वय समितिले सिफारिस गरेमा निजलाई परिचय पत्र वितरण गरी त्यसको जानकारी निवेदक तथा सम्बन्धित वडा कार्यालयलाई समेत दिनु पर्दछ ।
- छ) परिचयपत्रका लागि सिफारिस गर्न कुनै कठिनाई परेमा वडा कार्यालयले चिकित्सक वा अपाङ्गता भएका व्यक्तिका संस्थाका प्रतिनिधिसँग राय परामर्श लिन सक्नेछ ।
- ज) सामान्यतया अपाङ्गता भएका व्यक्ति स्वयंमले आफ्नो परिचयपत्र बुझिलिनु पर्दछ । अति अशक्त वा पूर्ण अशक्त अपाङ्गता भएको कारणले परिचय पत्र बुझिलिन आउन नसक्ने भएमा वडा कार्यालयको सिफारिसमा परिवारको सदस्य, संरक्षक वा निजको बसोबास गर्ने जनप्रतिनिधिले निजलाई बुझाउने गरी बुझिलिन सक्नेछन् ।
- झ) परिचय पत्र प्राप्त व्यक्तिको वर्गिकृत लगत नगरपालिकाले कम्प्यूटराईज गरी आफ्नो कार्यालयमा राखि चौमासिक रूपमा संघ र प्रदेशको सम्बन्धित मन्त्रालयमा जानकारी गराउनु पर्नेछ ।
- ञ) समन्वय समितिले परिचयपत्र दिन भनी ठहर गरेका व्यक्तिलाई नगरपालिकाको कार्यालयले अनुसूची २ बमोजिमको परिचय पत्र(अपाङ्गता भएका व्यक्तिको) निःशुल्क उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।
- ट) परिचयपत्रमा नगरपालिकाको प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतको हस्ताक्षर हुनेछ । प्रचलित कानूनको अधिनमा रहि अन्य अधिकृत कर्मचारीलाई समेत अधिकार प्रत्यायोजन गर्न सक्नेछ ।
- ठ) प्रत्यक्ष रूपमा देखिने वा अवलोकन गर्न सकिने शारीरिक, मानसिक वा इन्द्रिय सम्बन्धि क्षेतिको हकमा परिचयपत्र प्रदान गर्ने अधिकारीले अवलोकन गरी तत्काल उपयुक्त परिचय पत्र उपलब्ध गराउनु पर्ने छ ।
- ड) प्रत्यक्ष रूपमा नदेखिने वा अवलोकन गर्न नसकिने शारीरिक, मानसिक वा इन्द्रिय सम्बन्धि क्षेति भएका वा प्रष्ट रूपमा छुट्ट्याउन समस्या भएका अपाङ्गता भएका व्यक्तिका हकमा समन्वय समितिमा पेश गरी समितिको सिफारिसका आधारमा परिचय पत्र वितरण गर्नु पर्ने छ ।

८. अन्य स्थानीय तहवाटै परिचय पत्र वितरण गर्न सकिने : स्थानीय ठेगानामा बसोबास नभएका र विभिन्न अवरोध तथा शारीरिक वा मानसिक अवस्थाको गम्भीरताको कारण आफ्नो स्थायी बसोबास भएको ठेगानामा गई अपाङ्गता परिचय पत्र प्राप्त गर्न असमर्थ व्यक्तिको लागि निजको स्थायी बसोबास भएको स्थानको सम्बन्धित स्थानीय तहवाटै परिचय पत्र नलिएको सुनिश्चित भएमा दफा ५ को प्रकृया पुरा गरी परिचय पत्र प्रदान गरेर सम्बन्धित स्थानीय तहलाई जानकारी गराउन सकिनेछ ।

९.प्रतिलिपि सम्बन्धि व्यवस्था : अपाङ्गता भएका व्यक्तिको प्राप्त गरेका परिचयपत्रको प्रतिलिपि

- लिंदा दिंदा देहाय बमोजिम गर्नु पर्नेछ ,
- क) परिचय पत्र हराई, नासिइ वा विग्रिई परिचय पत्रको प्रतिलिपि लिनु पर्ने भएमा आफ्नो स्थायी ठेगाना भएको वडा कार्यालयमा यथार्थ विवरण र कारण खुलाई सिफारिसका लागि निवेदन दिनु पर्नेछ ।
- ख) वडा कार्यालयले सबै व्यहोरा बुझि निवेदकको माग मनासिव देखिएमा परिचय पत्रको प्रतिलिपि उपलब्ध गराउन प्राप्त निवेदन तथा अन्य कागजातको प्रतिलिपि वडा कार्यालयमा राखि निवेदकले पेश गरेको सक्कल कागजात सहित सिफारिस गरी नगरपालिकाको कार्यालयमा पठाउनु पर्दछ ।
- ग) नगरपालिकाले सिफारिस सहित प्राप्त भएको निवेदन अपाङ्गताको प्रकृति अनुसार सोभै वा समन्वय समितिमा पेश गरी समितिको निर्णय अनुसार अपाङ्ग परिचय पत्रको प्रतिलिपि निशुल्क उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।
- घ) प्रतिलिपिका लागि प्राप्त भएको निवेदनका विषयमा सो परिचय पत्र बाहक व्यक्तिले पहिले प्राप्त गरेको परिचय पत्रमा हेरफेर गर्नुपर्ने देखिएमा समन्वय समितिमा पेश गरी सो समितिबाट प्राप्त निर्देशन अनुसार गर्नु पर्दछ ।

१०.सजाय सम्बन्धि व्यवस्था : यस कार्यविधिको प्रतिकूल कार्य भएमा प्रचलित कानूनमा व्यवस्था भए बमोजिम सजाय हुनेछ ।

११. अभिलेख सम्बन्धि व्यवस्था : कार्यालयले देहाय बमोजिम अभिलेख राख्नु पर्नेछ ।

- क) सम्बन्धित वडा कार्यालयले आफ्नो क्षेत्रमा भएका कुल अपाङ्गता भएका व्यक्तिको तथा अपाङ्गता भएका व्यक्तिको मध्य परिचय पत्र पाएका व्यक्तिको अपाङ्गताको प्रकृति र गाम्भीर्यता लगायत अन्य आवश्यक विवरण खुल्ने गरी नियमित रूपमा आफ्नो नगरपालिका तथा जिल्ला समन्वय समितिलाई समेत पठाउनु पर्दछ ।
- ख) नगरपालिकाले परिचय पत्र वितरण गरी सकेपछि यसको जानकारी परिचय पत्र प्राप्त गर्ने व्यक्तिको स्थायी ठेगाना भएको वडा कार्यालयलाई दिनु पर्नेछ ।
- ग) नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्र भित्र रहेका कुल अपाङ्गता भएका व्यक्तिको तथा अपाङ्गता परिचय पत्र पाएका व्यक्तिको अभिलेख राखि त्यसको चौमासिक प्रतिवेदन संधिय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयमा र प्रदेशको सामाजिक विकास मन्त्रालय, महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालयमा पठाउनु पर्दछ ।

परिच्छेद - ५ विविध

१२.घुम्टि शिविर सञ्चालन गर्नु पर्ने : नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र रहेका विकट तथा दुरगम गाउँहरूमा रहेका अपाङ्गता भएका व्यक्तिको लागि अपाङ्गता परिचय पत्र लगायतका सेवा सरल तरिकाले उपलब्ध गराउन कम्तिमा वर्षमा एक पटक ती ठाउँहरूमा परिचय पत्र वितरण सम्बन्धि घुम्टि शिविर सञ्चालन गर्नु पर्नेछ ।

१३.नयाँ परिचय पत्र लिनु पर्ने : यो कार्यविधि लागू हुनु अगाडि प्राप्त गरेको अपाङ्गता परिचय पत्र नगरपालिकामा बुझाई यो कार्यविधि जारी भएको मितिले एक वर्ष भित्रमा यस कार्यविधि बमोजिमको परिचय पत्र लिनु पर्नेछ । यस अघि जारी भएका परिचय पत्र एक वर्ष पछि स्वतः मान्य हुने छैन ।

१४. स्वतः बदर हुने : यस कार्यविधिमा भएका प्रावधान संधिय ऐन र प्रदेश कानून तथा अन्य प्रचलित कानूनसँग बाझिएको हदमा स्वतः बदर हुनेछ ।

१५. प्रचलित कानून बमोजिम हुने : अपाङ्ग परिचय पत्र वितरण सम्बन्धमा यस कार्यविधिमा उल्लेख नभएको विषयमा अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धि ऐन र अन्य प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।

१६. यसै बमोजिम भएको मानिने : अपाङ्ग परिचय पत्र निर्देशिका, २०६५ बमोजिम भए गरेका काम

कारवाही यसै कार्यविधि बमोजिम भएको मानिनेछ।

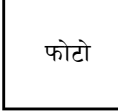
अनुसूची १

दफा (७) सँग सम्बन्धित
चामुण्डा विन्द्रासैनी नगरपालिका
नगरकार्यपालिकाको कार्यालय, जम्बुकाँध दैलेख

कर्णाली प्रदेश, नेपाल

अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचय पत्र पाउनको लागि दिने निवेदनको ढाँचा

श्री कार्यालय प्रमुख ज्यू
चामुण्डा विन्द्रासैनी नगरपालिका जम्बुकाँध, दैलेख।

मिति:-.....

विषय : अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचयपत्र पाउँ ।

महोदय,
म अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचयपत्र पाउन योग्य भएकोले निम्न लिखित विवरण राखि परिचय पत्र पाउन यो निवेदन पेश गरेको छु। मैले पेश गरेको विवरण ठीक साँचो हो, भुट्टा ठहरेमा प्रचलित कानून बमोजिम सजाय भोग्न मञ्जुर छु।

१. नाम थर ..... उमेर ..... लिङ्ग .....
२. कर्णाली प्रदेश
३. ठेगाना :
(क) स्थायी ठेगाना ..... वडा नं..... टोल .....
- (ख) अस्थायी ठेगाना ..... वडा नं. .... टोल.....
- (ग) सम्पर्क टेलिफोन वा मोबाईल नम्बर .....
४. संरक्षक/अभिभावकको नाम थर ..... निवेदकको नाता .....
५. संरक्षक/अभिभावकको टेलिफोन वा मोबाइल नं.....
६. नेपाल सरकारको परिभाषा र वर्गिकरण अनुसारको अपाङ्गताको प्रकार .....
७. नेपाल सरकारको पररभाषा र वर्गिकरण अनुसार अशक्तताको आधारमा अपाङ्गताको प्रकार .....
८. शरीरको अंग, संरचना, प्रणालीमा आएको क्षतिको विवरण .....

९. क्षेति भएपछि दैनिक क्रियाकलापमा आएको अवरोध वा सिमितताको विवरण .....

१०. अपाङ्गताको कारण उपयुक्त स्थानमा चिनो लगाउनुहोस्।

- क) रोगको दिर्घ असर   ख) दर्घटना   ग) जन्मजात
घ) सशास्त्र द्वन्द   ड)वंशाणुगत कारण   च) अन्य .....

११. सहायक सामग्री प्रयोग गर्नुपर्ने आवश्यकता भएको वा नभएको : उपयुक्त स्थानमा चिनो लगाउनुहोस्।

क) भएकोख/नभएको

१२. आवश्यकता भएको भए कस्तो प्रकारको सहायक सामग्रीको प्रयोग गर्नु पर्ने हुन्छ

१३. सहायक सामग्री प्रयोग गर्ने गरेको / नगरेको (उपयुक्त स्थानमा चिनो लगाउनुहोस्
क) गर्ने गरेको   ख) गर्ने नगरेको

१४. सहायक सामग्री प्रयोग गर्ने गरेको भए सामग्रीको नाम .....

१५. अन्य व्यक्तिको सहयोग विना आफ्ना कस्ता कस्ता दैनिक कार्य गर्न सक्नुहुन्छ

क) ..... ख) ..... ग) .....

घ) ..... ड) ..... च) .....

१६. अन्य व्यक्तिको सहयोग लिनुहुन्छ भने कुन कुन कामको लागि लिनु हुन्छ

क) ..... ख) ..... ग) .....

घ) ..... ड) ..... च) .....

१७. पछिल्लो शैक्षिक योग्यता

क) प्राथमिक तह   ख) निम्न माध्यमिक तह   ग) माध्यमिक तह

घ) उच्च माध्यमिक तह   ड) स्नातक तह(च) स्नातकोत्तर तह   छ) विद्यावारिधि तह

१८. कुनै तालिम प्राप्त गर्नुभएको भए मुख्य तालिमहरूको नाम लेख्नुहोस्

१९. हालको पेशा

क) अध्ययन   ख) कृषि व्यवशाय   ग) स्वरोजगार   घ) अध्ययन

ड) सरकारी सेवा   च) निजि क्षेत्रमा सेवा   छ) केही नगरेको   भ) अन्य.....

निवेदक
नाम, थर .....

हस्ताक्षर .....

मिति .....

अनुसूची २

दफा (५) र (७) सँग सम्बन्धित

चामुण्डा विन्द्रासैनी नगरपालिका

नगरकार्यपालिकाको कार्यालय, जम्बुकाँध दैलेख

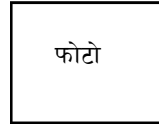
कर्णाली प्रदेश, नेपाल

अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचय पत्रको ढाँचा

निशाना छाप

परिचयपत्र नम्बर :

परिचयपत्रको प्रकार :

अपाङ्गता परिचय-पत्र

१) नाम, थर :

२) ठेगाना : प्रदेश..... जिल्ला..... स्थानीय तह.....

३) जन्ममिति : ..... ४) नागरिकता नम्बर : .....

५) लिङ्ग : ..... ६) रक्त समुह : .....

७) अपाङ्गताको किसिम : प्रकृतिको आधारमा..... गम्भीरता.....

खण्ड २ (संख्या १) कार्तिक १४ गते २०७५ साल

- ८) बाबु/आमा वा संरक्षकको नाम, थर .....
९) परिचयपत्र बाहकको दस्तखत :
१०) परिचय पत्र प्रमाणित गर्ने .....

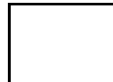
नाम,थर.....
हस्ताक्षर.....
पद.....
मिति.....

"यो परिचयपत्र कसैले पाएमा नजिकको प्रहरी कार्यालय वा स्थानीय निकायमा बुझाईदिनुहोला"

Annex 2

Disability Identity Card Format
Chamunda Bindrasaini Municipality, Jambukandh Dailekh
karnali province, Nepal

Stamp

ID Card Number:

ID Card Type :

Disability Identity Card

- 1) Full Name of Person
- 2) Address: Province .....District..... Local Level.....
- 3) Date of Birth.....4) Citizenship Number: .....
- 5) Sex: ..... 6) Blood Group.....
- 7) Types of Disability : On the basis of nature .....On the basis of Severity.....
- 8) Father Name/Mother Name or Guardain .....
- 9) Signature of ID card Holders.....
- 10) Approved by .....

Name .....

Signature .....

Designation .....

Date .....

"If somebody finds this ID card, please deposit this in the nearby police station or municipality office"

खण्ड २ (संख्या १) कार्तिक १४ गते २०७५ साल

अनुसूची ३

दफा (११) संग सम्बन्धित
चामुण्डा विन्द्रासैनी नगरपालिका
नगरकार्यपालिकाको कार्यालय, जम्बुकाँध दैलेख

कर्णाली प्रदेश, नेपाल

अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अभिलेख

क्रम संख्या:

अपाङ्गता परिचय पत्र नम्बर : परिचय पत्रको प्रकार

१) नाम, थर :

२) ठेगाना (स्थायी) प्रदेश :

३) ठेगाना (अस्थायी) प्रदेश :

४) जन्म मिति:

७) रक्त समुह :

९) बाबु/आमा वा संरक्षकको नाम, थर :

१०) ठेगाना प्रदेश :

११) अपाङ्गता भएको व्यक्तिसँगको नाता :

१२) अध्ययनरत विद्यालय वा कलेज :

१४) पेशा:

१५) अपाङ्गता भएको किसिम :

क) अपाङ्गताको प्रकृतिको आधारमा.....

ख) अपाङ्गताको गम्भीरताको आधारमा.....

१६) कस्ता दैनिक क्रियाकलाप गर्न सकिन्छ ?

१७) कस्ता दैनिक क्रियाकलाप गर्न सकिदैन ?

१८ सहायक सामग्री आवश्यक

पर्ने

नपर्ने

आवश्यक पर्ने भए के.....

१९) हाल सहायक सामग्री

पाएको

नपाएको

२०) परिचय-पत्र बाहेक प्राप्त गरेको अन्य सेवा, सुविधा

२१) परिचय पत्र बाहेकलाई आवश्यक परेका अन्य सेवा सुविधाहरु

२२) सेवा, सुविधा प्रदान गर्ने निकाय.....

२३) अन्य.....

प्रमाणित गर्ने अधिकारी:

दस्तखत :

नाम, थर :

पद :

कार्यालय :

खण्ड २ (संख्या १) कार्तिक १४ गते २०७५ साल

मिति :

आज्ञाले

बाबुराम नेपाली

निमित्त प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

खण्ड २ (संख्या १) कार्तिक १४ गते २०७५ साल